

LİCE CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA
Gönderilmek Üzere
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NA
DİYARBAKIR

SUÇ DUYURUSUNDA
BULUNANLAR

: Diyarbakır Barosu Başkanlığı
Adliye Sarayı, 4.Kat, Yenişehir/DİYARBAKIR.

VEKİLLERİ

:

SUÇ : İşkence ve Kötü Muamele, Kasten Yaralama, kişiyi özgürlüğünden yoksun bırakma, tehdit ve hakaret ile resen tespit edilecek sair suçlar.

AÇIKLAMALAR

:

03 Haziran 2023 tarihinde Diyarbakır İli Lice İlçesi Türel Köyü Mezrasında büyükbaş hayvancılık işi ile uğraşılması nedeni ile gece vakti M.Y., B.Y., B.Y ve H.Y. birbirine 300 metre mesafede 2 adet çadırda kalmaktadır.

Silah sesinin duyulması üzerine N.Y. isimli köy muhtarına saat 03.10 sıralarında haber vererek çatışma çıktığını bildirilmiştir. Yaklaşık 10 dakika sonra askerler gelerek B.Y. ve oğlu B.Y.'un bulunduğu çadıra gitmişler. Kendilerini darp ederek ters kelepçelemişlerdir. Sonrasında buldukları noktada H.Y. ve kardeşi M.Y.'a teslim ol çağrısında bulunmuşlardır. H.Y., kendilerine “İki kişiyiz, geliyoruz.” demiştir. Yanlarına gidildiğinde üzerlerini aramışlardır. Arama işlemi sonrasında, ters kelepçeyip yüzükoyun yere yatırmışlardır. Bu sırada, H.Y. “Ne yapıyorsunuz ? Biz çobanız” şeklinde konuşunca hakaret ve tehditlerde bulunulmuştur. B.Y. ters kelepçeli bir şekilde yerde bulunduğu esnada kendisine fiziki şiddet gösterilmiş ve baygınlık geçirmiştir.

Saat 05.30 sıralarına kadar bu şekilde yerde ters kelepçeli bir şekilde bekletildikleri sırada, karakol komutanı ile yapılan görüşme neticesinde H.Y., B.Y., M.Y. ve B.Y.'un çoban oldukları anlaşılmış ve serbest bırakılmışlardır. Bu esnada, diğer üç kişinin kimliği kendilerine iade edilmesine rağmen H.Y.'un kimliği iade edilmemiştir.

Aynı gün öğleden sonra hayvanların otlatıldığı yere H.Y.'un gitmesi üzerine, sivil bir polis memurunca kendisine “hayvanları yukarı çıkartırsan seni ve hayvanları birlikte öldürürüm” tehdidinde bulunmuştur.

04 Haziran 2023 tarihinde, H.Y. karakola kimliğini almak için gitmiştir. Bu sırada karakolda görevli kişilerce olayın yanlış anlaşılardan ibaret olduğu belirtilmiş ve kimlik iade edilmiştir.

11 Temmuz 2023 tarihi sabah saatlerinde Tiktok isimli sosyal medya platformu üzerinden 3 Haziran 2023 tarihinde yaşanan olaya ilişkin görüntülerin paylaşıldığı ve paylaşım içeriği ile birlikte yapılan yorumlarda hem hedef gösterme hem de tehdit edildiği görülmüştür.

İş bu sebeplerle, şüpheliler hakkında tehdit, hakaret ve kötü muamele teşkil eden eylemlerinden kaynaklı münnet suçlardan yargılamalarının yapılarak cezalandırılması gerekir. Şöyle ki;

1-) Görüntü kayıtlarından tespiti yapılan kamu görevlilerinin müdahalesinin TCK'nın 94. maddesinde yer alan “İşkence Suçuna” vücut verdiği gözetilerek, şüpheli kamu görevlilerinin anılan madde gereğince yargılanmaları ve cezalandırılmaları gerekmektedir. Zira;

TCK'nın 94. Maddesi'nde hükmedildiği üzere: “Bir kişiye karşı insan onuruyla bağdaşmayan ve bedensel veya ruhsal yönden acı çekmesine, algılama veya irade yeteneğinin etkilenmesine, aşağılanmasına yol açacak davranışları gerçekleştiren kamu görevlisi hakkında üç yıldan on iki yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.”

Birleşmiş Milletler- İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme'nin 1. Maddesi'nde hükmedildiği üzere: “İşkence, bir kimseye karşı, kendisinden itiraf almak veya üçüncü kişi hakkında bilgi edinmek, kendisinin veya üçüncü kişinin yaptığı veya yaptığından kuşkulanan bir eylem nedeniyle cezalandırmak veya kendisini veya üçüncü kişiyi korkutmak veya zorlamak amacıyla veya ayrımcılığa dayanan herhangi bir sebeple, bir kamu görevlisi veya resmî sıfatla hareket eden bir başka kişi tarafından veya bu görevlinin veya kişinin teşviki veya rızası veya muvafakatiyle işlenen ve işlendiği kimseye fiziksel veya ruhsal olarak ağır acı veya ıstırap veren herhangi bir edimdir.”

Anayasanın 17/3. Maddesinde hükmedildiği üzere; “Kimseye işkence ve eziyet yapılamaz; kimse insan haysiyetiyle bağdaşmayan bir cezaya veya muameleye tabi tutulamaz.”

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 3.maddesinde hükmedildiği üzere; “Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muamelelere tabi tutulamaz.”

Dolayısıyla olaydaki kolluk görevlilerinin uyguladığı fiillerin işkence suçunu oluşturduğu sabit olup kolluk görevlilerinin ulusal ve uluslararası mevzuata aykırı davrandıkları açıktır.

2-) TCK 94. Maddesinde düzenlenmiş olan işkence suçu re'sen soruşturulan bir suçtur. Yapmış olduğumuz suç duyurusuna esas olmak üzere adli makamların bu suça ait delillerin toplanması konusunda azami bir hassasiyet göstermesi gerektiği açıktır. Gerek Anayasa Mahkemesi gerekse AİHM'nin sayısız içtihadında insanlığa karşı suç olarak kabul edilen İşkence Suçu'nun etkili soruşturulması hukuk devletinin en temel gereklerinden biridir.

Nitekim Anayasa Mahkemesi 28/09/2016 tarihinde Başvuru No:2014/5097 sayılı kararında; “Herkesin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğu, Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınmıştır. Anılan maddenin birinci fıkrasında insan onurunun korunması amaçlanmıştır. Üçüncü fıkrasında da kimseye "işkence" ve "eziyet yapılamayacağı, kimsenin "insan haysiyetiyle bağdaşmayan" ceza veya muameleye tabi tutulamayacağı hüküm altına alınmıştır.” (Cezmi Demir ve diğerleri, B. No: 2013/293, 17/7/2014, § 80) “Devletin, bireyin maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına saygı gösterme yükümlülüğü, öncelikle kamu otoritelerinin bu hakka müdahale etmemelerini yani anılan maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şekillerde kişilerin fiziksel ve ruhsal zarar görmelerine neden olmamalarını gerektirir. Bu, devletin bireyin vücut ve ruh bütünlüğüne saygı gösterme yükümlülüğünden kaynaklanan negatif ödevidir.” (Cezmi Demir ve diğerleri, § 81).”

Diyerek imzacı olan devlete yeniden AİHS'in 3.maddeden doğan yükümlülüklerini hatırlatmıştır.

3-) Yukarıda ayrıntıları ile yer verdiğimiz işkence suçunun yanı sıra, işkence suçunu işleyen kamu görevlilerinin yanı sıra bu görevliler ile işkence suçuna göz yuman kamu görevlilerinin de yine sorumluktan kurtulamayacağı aşıkardır. Zira, Yargıtay 8.Ceza Dairesi'nin 05.04.2017 gün ve E. 2016/5680- K. 2017/3721 sayılı kararında; Polis Merkezi'nin Amiri olan ve darp olayını görmesine önleme görevi bulunmasına rağmen müdahale etmeyerek suça iştirak eden sanığın üzerlerine atılı işkence yapmak suçunu işlediğinin gözetileceğine hükmetmiştir.

Nitekim AİHM de İzci/Türkiye Kararında (No. 42606/05, § 99, 23 Temmuz 2013) konu hakkında anlaşılır kuralların kabul edilmesinin ve kolluk görevlilerinin uygun şekilde eğitilmelerini ve gösteriler esnasında kontrol, denetim ve gözetimlerinin sağlanmasını temin edecek bir sistemin geliştirilmesinin ve ayrıca herhangi bir şekilde, özellikle de sert direniş göstermeyen kişilere karşı güç kullanımının gerekli, orantılı ve makul olup olmadığına ilişkin olarak, olayın gerçekleşmesinden sonra etkin bir ex post facto inceleme yapılmasının son derece önemli olduğunu belirtmiştir.

Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin, Savcının Ceza Adaleti Sistemindeki Rolü Hakkında (2000)19 sayılı tavsiye kararında, savcılarının her koşulda, başta rüşvet ve yolsuzluk, yetkinin kötüye kullanılması, ağır insan hakları ihlalleri ve uluslararası hukukta öngörülen diğer suçlar olmak üzere işledikleri suçlar nedeniyle kamu görevlilerini herhangi bir engelle karşılaşmaksızın soruşturabilecek bir durumda olmaları gerektiği belirtilmektedir (para. 16). Polis operasyonlarına ulusal hukuk tarafından sadece izin verilmekle kalınmayıp bunlar aynı zamanda, yine bu hukuk içerisinde, keyfiliğe, yetki aşımına ve kaçınılabilecek vakıalara karşı uygun ve etkili bir güvence sistemi çerçevesinde yeterince sınırlandırılmış olmalıdır.

4-) Ayrıca şüphelilerin işkence suçuna sebebiyet veren eylemlerinin TCK'nın 86. Maddesi ile düzenlenen "*kasten yaralama*", 106. Maddesi ile düzenlenen "*tehdit*", 109. Maddesi ile düzenlenen Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma Suçu, 125. Maddesi ile düzenlenen "*hakaret*", suçları ve nitelikli hallerini de oluşturduğu gözetilmelidir.

Zira TCK'nın 86. Maddesinde; "*kasten başkasının vücuduna acı veren veya sağlığının ya da algılama yeteneğinin bozulmasına neden olan kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaktadır.*"

106. Maddesinde; "*Bir başkasını, kendisinin veya yakınının hayatına, vücut veya cinsel dokunulmazlığına yönelik bir saldırı gerçekleştireceğinden bahisle tehdit eden kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (Ek cümle: 12/5/2022-7406/6 md.) Bu suçun kadına karşı işlenmesi hâlinde cezanın alt sınırı dokuz aydan az olamaz. Malvarlığı itibarıyla büyük bir zarara uğratacağından veya sair bir kötülük edeceğinden bahisle tehditte ise, mağdurun şikayeti üzerine, altı aya kadar hapis veya adli para cezasına hükmolunur.*"

5237 sayılı TCK'nın 109/1. Maddesi gereğince, "*Bir kimseyi hukuka aykırı olarak bir yere gitmek veya bir yerde kalmak hürriyetinden yoksun bırakan kişiye, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası verilir.*"

125. Maddesinde; "*Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına*

saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.” Hususları belirtilmiştir.

Yukarıda ayrıntısıyla yer verdiğimiz üzere, mağdurların hürriyetlerinden yoksun bırakılarak, ters kelepçeli bir şekilde bekletildikleri **fiziki ve sözlü saldırıda bulunulduğu, işkence, insanlık dışı ve kötü muamele yasağını ihlal edici şekilde sağ göğüs ve vücudun kafa kısmına yönelik fiziki saldırıda bulunulmuştur.** Ekte sunulan görüntü kayıtları ayrıntısıyla incelendiğinde, mağdurların, adli bir vakıa üzerinden yürütülen soruşturma kapsamında ters kelepçeli bir şekilde hürriyetlerinden yoksun bırakılmadıkları, salt keyfi ve işkence, insanlık dışı kötü muamele yasağını ihlal edici bir şekilde, davranışlarda bulunulması nedeniyle münnet suçlara dair etkin bir soruşturmanın yürütülmesi gerekir.

Dolayısıyla; keyfi biçimde, kötü muamele teşkil edecek nitelikte, fiziki saldırı, hakaret ve tehdit içerir söylemlerde bulunan resmi görevliler ve önleme görevini yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında etkin bir soruşturma yürütülerek, mağdurların maddi manevi zararına sebebiyet veren şüphelilerin tespiti ile yargılanarak cezalandırılması gerekmektedir. Bu hususlar ve savcılığınız resen araştıracağı nedenlerle; olayların aydınlatılması, faillerin tespiti ve fiilleriyle cezalandırılmalarının sağlanması yönünden yargılama sürecinin etkin bir şekilde yürütülmesini talep ederiz.

SONUÇ VE TALEP: Yukarıda arz ve izah ettiğimiz nedenlerle öncelikle;

- 1- Görüntü kayıtlarının, tespitiyle birlikte, şüphelilerin açık kimlik bilgilerinin belirlenmesini,
- 2- Savcılığınız tarafından iddia edilen vakıanın tespiti amacıyla yerinde inceleme yapılmasına,
- 3- Tüm delillerin zaman kaybetmeden toplanmasını, incelenmesini ve koruma altına alınmasını,
- 4- Şüpheliler hakkında etkin bir soruşturma yürütülerek kamu davası açılmasını ve neticeden münnet suçlardan şüphelilerin cezalandırılmasını talep ederiz.12.07.2023

Diyarbakır Barosu Başkanlığı Vekilleri

*Ek: Vekaletname
Görüntü kayıtları*